

مشخصات لایحه

دوره هشتم - سال اول

شماره ثبت:

۲۶۷

شماره چاپ:

۵۳۷

تاریخ چاپ:

نام دفاتر:

مطالعات سیاسی

مطالعات حقوقی

دلیل ارائه لایحه

پیشگیری از آسیب‌ها و تنش‌های احتمالی ناشی از فقدان سازوکارهای امنیتی مشترک دوجانبه

هدف لایحه

قانونمند شدن چارچوب همکاری‌های امنیتی میان ایران و کویت در جهت تقویت اعتمادسازی منطقه‌ای، ایجاد زیرساخت‌های امنیتی مشترک و هم‌افزایی ظرفیت‌های فکری و سخت‌افزاری نهادهای امنیتی دو کشور برای مقابله با جرائم سازمان‌یافته.

ملاحظات لایحه

- در بند «۹» ماده (۱) عملیات نجات دریایی و رویارویی با بلاهای ناشی از حوادث طبیعی در زیرمجموعه کار ویژه‌های اختصاصی تعریف شده ساختارهای امنیتی نیست.
- در بندهای «۱» و «۲» ماده (۲) به فعالیت‌های تروریستی اشاره کرده که اشاره‌ای به آنها در ماده (۱) توافق‌نامه نشده است.

نکات قابل تأمل لایحه

- هوشیاری در برابر احتمال وجود برخی عوامل جاسوسی در پوشش نیروهای آموزشی.

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«لایحه موافقتنامه همکاریهای امنیتی میان دولت جمهوری اسلامی

ایران و دولت کویت»

مقدمه

امروزه همکاری‌های حقوقی و معاضدت‌های قضایی در دو سطح منطقه‌ای و بین‌المللی یکی از اقتضائات حضور فعال دولت‌ها در عرصه جهانی و یکی از رهیافت‌های مهم تأمین امنیت ملی است. همکاری‌های امنیتی به‌ویژه برای دولت‌هایی مثل دولت جمهوری اسلامی ایران که در شرایط و موقعیت خاص امنیتی قرار دارند حائز اهمیت مخصوص است. از همین رو دولت جمهوری اسلامی خصوصاً در سال‌های اخیر از طریق پیوستن به معاهدات بین‌المللی و هم از راه انعقاد موافقت‌نامه‌های دوجانبه در صدد بسط این روابط و مناسبات و ارتقای سطح آنها و در نهایت ارتقای سطح ضریب امنیتی کشور بر آمده است. پیوستن دولت ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با قاچاق مواد مخدر (۱۹۸۸) و تصویب آن به موجب قانون سال ۱۳۷۰، پیوستن به کنوانسیون علیه فساد (۲۰۰۳) به موجب قانون سال ۱۳۸۵ و انعقاد موافقت‌نامه‌های متعدد از جمله موافقت‌نامه همکاری‌های حقوقی و قضایی در امور مدنی، تجاری، احوال شخصیه و جزایی با دولت کویت مصوب سال ۱۳۸۴ و یادداشت تفاهم سال ۱۳۷۹ در زمینه مبارزه با جرائم همگی در این چارچوب صورت گرفته است.

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۶۰۹۴۸۶

تاریخ انتشار:

۱۳۸۷/۱۱/۱۳

- هوشیاری در برابر احتمال نصب گیرنده‌های جاسوسی در فروش تجهیزات امنیتی حساس به ایران (ماده (۲) بند «۷») همانند اقدام‌های علی‌اشتری جاسوس رژیم صهیونیستی.

نکات مثبت لایحه

- با توجه به فقدان سازوکارها و زیرساخت‌های امنیتی مشترک منطقه‌ای، اجرای این توافق‌نامه می‌تواند مقدمه‌ای برای انعقاد توافق‌نامه‌های مشابه با سایر کشورهای همجوار متناسب با نیازمندی‌ها، قابلیت‌های بومی، تهدیدات مشترک و الزامات منطقه‌ای باشد و بستر دستیابی به شکل‌گیری نظام امنیت‌سازی بومی و پایدار را فراهم نماید.
- هم‌افزایی ساختارها و کاربست مناسب ظرفیت‌های امنیتی دو کشور برای تقویت ضریب امنیت مرزی و بالطبع افزایش هزینه سوداگران اقتصادی.
- تضعیف جنگ روانی - رسانه‌ای آمریکا و برخی رسانه‌های عربی منطقه مبنی بر تلاش جمهوری اسلامی ایران برای تأثیرگذاری بر روندهای سیاسی - امنیتی در کویت و یا تضعیف تلاش واشنگتن برای انزوای منطقه‌ای جمهوری اسلامی ایران در منطقه.
- تقویت ضریب امنیت زیست‌محیطی.
- قانونمند شدن نحوه برخورد نهادهای نظامی - امنیتی با اتباع دو کشور و بالطبع تقویت امنیت روانی - اجتماعی اتباع شاغل ایران در کویت.
- مقدمه‌ای برای امضای تفاهم‌نامه‌های نظامی با کشورهای همجوار در جهت برگزاری رزمایش‌های مشترک، خرید تجهیزات نظامی، شکل‌گیری سامانه‌های دفاع موشکی بومی و ...
- تضعیف شکل‌گیری سازمان‌های امنیتی غیربومی میان کشورهای همجوار عربی با قدرت‌های فرامنطقه‌ای برون سیستمی به دلیل کاهش بار جنگ روانی - رسانه‌ای ایران هراسی در منطقه.
- مقدمه‌ای برای دستیابی به ترتیبات امنیتی مشترک منطقه‌ای میان جمهوری اسلامی ایران و شورای همکاری خلیج فارس.
- توسعه همکاری‌های امنیتی با کشورهای همسایه عربی می‌تواند اصطکاک و سایش سیاسی جمهوری اسلامی ایران با این کشورها را کاهش داده و منجر به تقویت عمق استراتژیک نرم افزاری امنیت خارجی جمهوری اسلامی ایران در منطقه شود. از طرفی ساختارشناسی این توافق‌نامه‌ها بیانگر بازگشت تدریجی و باز تعریف سیاست‌های امنیتی این کشورها به رویکردی میانه‌رو و عقلانیت محور است.
- پیش‌تر جمهوری اسلامی ایران مشابه چنین قراردادی را با بحرین به مدت پنج سال تمدید کرد و پس از آن عربستان نیز از آغاز مذاکرات برای دستیابی به توافق‌نامه امنیتی شورای همکاری خلیج فارس با جمهوری اسلامی ایران حمایت کرد که بیانگر نقش تأثیرگذار توسعه همکاری‌های امنیتی دوجانبه در شکل‌گیری سازمان‌های دفاعی - امنیتی منطقه‌ای است.

نتیجه‌گیری

تصویب این توافق‌نامه با رعایت ملزومات و تدابیر حفاظت از اطلاعات طبقه‌بندی شده، می‌تواند در راستای اولویت‌ها و اهداف سیاست خارجی و دیپلماسی پارلمانی جمهوری اسلامی ایران برای توسعه پلکانی فرایند اعتمادسازی منطقه‌ای و مقدمه‌ای برای عملیاتی شدن سازمان‌های امنیتی درون سیستمی باشد که می‌تواند متناسب با کاستی‌ها و دغدغه‌های امنیتی مشترک به سایر کشورهای همجوار مانند پاکستان، افغانستان، عراق و کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس نیز تعمیم داده شود.

با توجه به سوابق همکاری‌های امنیتی و ضرورت این همکاری‌ها و با عنایت به عدم برخورد مقررات موافقت‌نامه با اصول قانون اساسی، سند چشم‌انداز، سیاست‌های کلی و برنامه‌های توسعه، تصویب موافقت‌نامه در اجرای اصل ۷۷ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران لازم به نظر می‌رسد.